

MORÉN, THORBJÖRN

**Minne af fru grefvinnan Margareta Hedvig
Cronstedt, född friherrinna Ahlströmer.
Stockholm, tryckt hos Olof Grahn, 1816.**

Stockholm
1816

EOD – Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 10 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400-till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
- Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
- Skriv ut enstaka sidor eller hela boken.
- *Sök:* Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
- *Klipp & klistra:* Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkoren på svenska: <http://books2ebooks.eu/odm/html/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 30 bibliotek från 12 europeiska länder denna service. Mer information finns tillgängliga via <http://books2ebooks.eu> alla boken.

- <http://search.books2ebooks.eu/>

CRONSTEDT, M. H.

—
Ex. A

Sv. Saml.

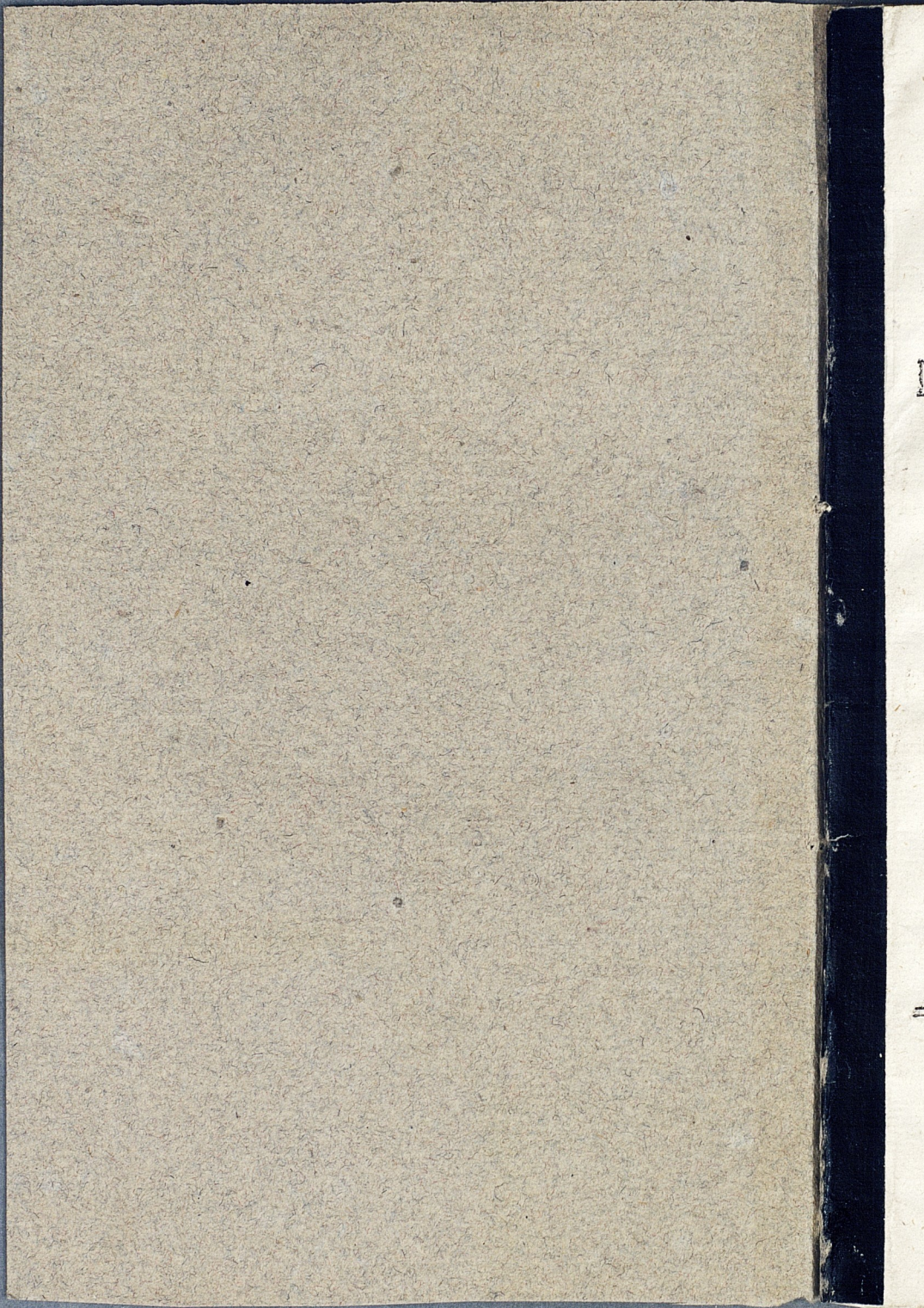
Biogr.

Sv.

(Br.)

1700°-1829

Ex. A.

Biogr.

So.

(Pc)

1700-1829

MINNE

af

FRU GREFVINNAN
MARGARETA HEDVIG
CRONSTEDT,

FÖDD FRIHERRINNA
AHLSTRÖMER.

STOCKHOLM,

Tryckt hos OLOF GRAHN, 1816.

Kon
ver
Gen
Kon
I

NI

I

M

T A L,

då

Konungens Høgtbetrodde Man, Gou-
verneuren för Kongl. Krigs-Akademien,
General-Majoren, Commendeuren af
Kongl. Svårds-Orden med Stora Korset,
Riddaren af Konung CARL den
XIII:des Orden, Grefve

NILS AUGUST CRONSTEDT'S

Ålshade Maka,

HÖGVÅLBORNA FRU GREFVINNAN

MARGARETA HEDVIG
CRONSTEDT,

FÖDD FRIHERRINNA

AHLSTRÖMER,

*Jordfästes uti Carlbergs Slotts-Cupell
den 27 Febr. 1816,*

af

TH. MORÉN,

Kongl. Hof-Predikant, Slotts-Pastor och Kyrkoherde.

H

nom
nat
att
der
dera

mig

dadt
var
skaf
var
till
för
va i
bety
du
Joh.

Herre Allsmåktige Gud! Du, som genom tidens skiften och grafvens skuggor öppnat oss vägen till ett bättre lif, gif oss nåd, att med christlig vishet och stadga söka det under dagarnes framfart, och saligt finna det vid deras slut!

Jag hafver fullbordat det verk, som Du mig gifvit hafver, att jag göra skulle.

Så talade inför Sin Fader, efter fullbordadt vårff, mensklighetens helige Försonare. Och var äfven den Gudomlige ensam både om beskaffenheten och framgången af sitt arbete, så var han det likvål icke om förbindelsen dertill och redogörelsen derföre. Huru lyckligt för oss alla, om vi, på det afstånd der vi sträfva i Hans spår, så inför vår Domare kunde betyga: *Jag hafver fullbordat det verk, som du mig gifvit hafver, att jag göra skulle.*
Joh. 17: 4.

Till pröfningens verld kom ingen utan sitt arbete. Icke dagakarlen endast, som suckande framslåpar lifvets besvär: icke Konungarne endast, som bland tidens vexlingar vårda lifvets ändamål: ej snillet endast, som uppdragar lifvets grunder och samband, fingo sina pligter och värf. Hvarje tänkande varelse har sitt rum i skapelsen att verka, sitt anvista kall att sköta, sitt ansvar att derföre aflägga. Men när arbetarne inför Honom, som dem utsändt, uppträda till redogörelse och aflöning, huru mycket hafva de väl utfört af allt, som varit dem ålagdt? Huru mången kommer icke, som aldrig tänkt på lifvets ändamål, och intet gjort för dess främjande! Huru mången, som fästade det inom jordens rymd och stånade vid tidens behofver! Huru mången, som, vid sjelfstagna mödor qvarhållen, var förlorad för Guds arbete. Der komma äfven trogna tjenare: de, som med omtanka och allvar tänkt på sin kallelse, utstakat sitt mål, arbetat sin dag: de, som genom drift och klokhet vunnit en stor förtjenst, gjort en vidsträckt nytta. Men äfven hos dem, huru mycket återstår ej att önska och råtta! Ensidig omtanka: afbrutet arbete: vålmening, men icke segrande vilja: föresatser, men icke dygd: förtjenster, men icke fullkomlighet!

Sådan är den vanliga människan. Och vi hafve hvar och en utan tvifvel orsak att välsigna Christendomen, som visar oss en utväg, att vid världens domstol bereda oss öfverseende också efter ett bristfälligt arbete. Men denna utsigt, som öppnades till vår tröst, får ej draga oss från våra mödor och vår stråfning. Äfven i känslan af vår svaghet föresätta vi oss ett mål högt öfver jordens brister. Äfven med daglig erfarenhet af människans ringhet, tänka vi henne uti en möjlig fullkomning; och bland fortfarande hinder fordra vi en växande mognad för himmelen. Vi fordre, att hon, såsom arfvinge till Guds eviga rike, icke skall fåsta sig vid den jord, der hon vistas, utan väcka och odla sin ande till odödlighetens lif, hafva sitt syfte i evigheten, lefva sjelfständig i sina föresatser, sin tro och sina förhoppningar, herre öfver sina böjelser, sann i sin öfvertygelse, ren i sin vilja och lugn i sitt samvete. Vi fordre, att hon, såsom borgare uti åndlighetens värld, skall veta bruka den för sina högre behofver, *veta skicka sig efter tiden*, öfverallt hafva tillfälle och förmåga till dygd och nytta, vara klok och verksam, glad och ålskvärd, rättvis utan hårdhet och god utan svaghet. Vi fordre, att hon endast skall söka himmelen, och likväl vara en prydnad och ett

behof för jordens lif, samt tro, att hon då först fullbordat det verk, som Gud hafver gifvit menniskan,

Hvilka stora fordringar! Äro de ej för svåra för ett så bräckligt slägte, som vårt är? Nej! misströstm ej om vår naturs förmåga. Inom hvar och en krets skall man icke finna urbilden till denna teckning. Men inom vår krets fanns han. Här lefde den, som var för blygsam, att tillegna sig någon större fullkomlighet; men vi, som sågo dess lefnad, vi kunna vittna, och vårt vittnesbörd är nu inför Guds thron bekräftadt, att denne arbetare fullbordat det värf, hvartill jordlifvet beståmdes. J veten ju, hvem jag menar med denna eftersyn af mensklig förträfflighet. Ja! det var den, omkring hvars bår edra hjertan och blickar äro samlade, Gouverneurens för Kongl. Krigs-Akademien, General-Majorens, Commendeurens af Kongl. Svårds-Orden med St. K., samt Riddarens af Konung CARL den XIII:des Orden, Grefve Nils August Cronstedts ålskade vördnadsvårda Maka, Högvalborna Fru Grefvinnan MARGARETA HEDVIG AHLSTRÖMER.

Ju sällsyntare stora efterdömen äro, och ju mera inflytelse de hafva på verlden, desto önskvärdare vore en fullständig målning af den-

na döda, hennes fromhet såsom Christen, hennes bildning såsom tänkande, hennes hjerta såsom menniska, hennes behag i umgånet, hennes dygder och förtjenst i alla lifvets förhållanden. Våra efterkommande skola också fordra hennes bild utaf oss. Men dess teckning kräfver andra egenskaper, än denna talares, och en lugnare stund, än det sorgliga afskedets. Vårt hjerta äro vi skyldige en korrt och enkel framställning af hennes lefnadslopp.

Grefvinnan CRONSTEDT föddes i Alingsås d. 12 December 1765. — I verdens första tider lofvades, att de *Frommas slägte skall välsignadt varda*. Fru Grefvinnans Slägt hörde till dem, på hvilka löftet fullbordades; ty der gingo dygder, förtjenster och välsignelse i arf. Hennes Far var CommerceRådet och Riddaren af Kongl. Wasa-Orden, Baron Patrik Ahlströmer, och hennes Mor Friherrinnan Christina Maria Ollonberg. Hon förlorade tidigt sin Mor, men icke en Moders vård, ty hon fann samma ömhet hos dem, som sörjde för hennes spådare år, sin Mormoder och sin andra Moders anförvandter. Återkommen till sina Föräldrar vid den tid, då egentlig uppfostran börjas, fick hon all den omsorg, som Föräldrars kärlek kan åstadkomma, och mötte de

lyckliga omständigheter, hvarförutan all omsorg ofta är fruktlös. Här förenade sig allt, att frambringa den bästa verkan: en fader med klokhet och dygd, kunskaper och seder: en moder, sådan qvinnan är i sin prydnad, glad och verksam, from och konstlös: tvenne Farbröder, utmärkta för sin visdom, sin redlighet och älskvärda omgångessätt. Hvilka efterdömen, hvilka intryck och uppmuntringar! I förtrolig tåflan med tvenne Systrar skyndade hon att efter dessa mönster bilda de lyckligaste natur-anlag, samlade ljus af allvarsamma vetenskaper, behag af den sköna konstens tillgångar, och försåkrade sig om begges grund och samband, stadgad dygd och lifvande religiositet.

Uti en god jordmån och vid en sorgfällig ans, mognar blomman hastigt. Den mognade blomman samlar beundrare omkring sig. Vid 16 års ålder gjorde hennes hjerta sitt val, ej med denna ålders vanliga låtsinnighet, utan med mogen åtanke af sin bestämmelse, och med allvarlig föresats att hel och hållen lefva för sina nya pligter och sin Make, då varande Cavalieren hos Hans Kongl. Höghet Hertigen af Södermanland och Ryttnästaren vid Lif-Regementet till Håst Grefve N. A. Cronstedt. Hon lemnade sina Föräldrars hus; men tog

med sig sitt hjerta och sina vanor. Den kärlek hon var van att gifva, den gaf hon åt sina nya Slågtingar, och möttes åfven hos dem af samma kärlek, som hon var van att finna. Den krets, dit Herr Grefven förde henne, är farlig för ett ungt sinne och en ålskvärd qvinna. Hof och hufvudstad hafva vanligen slappande förströelser, bländande yppighet, förföriska seder och lattsinniga smickrare. För Grefvinnan CRONSTEDT var här ingen fara. Lik en Ångel framträdde hon i den lysande kretsen, med sin dygd, sin fågning och sitt vett: Ökade dess behag och minskade dess vådor.

Angenämt framflöt här hennes lif. Hvilken ny glädje, då hon efter 2:ne år blef moder åt en ålskvärd Son! Men glädjen, som grundar sig på yttre omgifvelser, är så vansklig. Den nykomne Fråmlingen vandrade åter bort, och lemnade sin Mor en saknad, hvilken, ehuru bevakad af hennes stadgade sinne, dock först besegrades af tiden och en annan Son, som föddes den 15 Juni 1785. Denna ålskling fick hon behålla. Det år Majoren vid Amiralitetet, Riddaren af Kongl. Svärds - Orden, Grefve Claes August Cronstedt, som i sin manliga förtjenst, sitt förträffliga hjerta, sin Gudsfruktan och sina seder bår stämpeln af sin härkomst och sina Föräldrars omsorger.

Den glädje och sysselsättning, som detta älskade Barn henne gaf, kom i rättan tid; ty hon hotades af ett krossande slag. Den förfärliga storm, som härjade medelpunkten af vår verldsdel, spridde sina verkningar åt alla sidor. Samhällellenas bästa krafter slet sig mot hvarandra. En gåsning uppstod, som förvirrade begreppen, omvände förhållanden, spände hvarje förmåga och inlade oro och misstankar, der ämnen icke förefunnos. Detta tillstånd var i synnerhet farligt för den, som kände hos sig en ren vilja, samt mod och kraft att gripa in i den allmänna rörelsen. Det tillhör framtiden att dömma öfver dessa hvålfningar, att utveckla de driffjädrar och hemliga förhållanden, som dermed stodo i sammanhang. Thy vårr! blef Fru Grefvinnans älskade Make indragen i denna hvirvel och dömd till ett aflågset fångelse. Hur många bekymmer för hennes ömma, trogna hjerta; men ingen tvekan för hennes beslut! Från hof och nöjen och beqvåmligheter slet hon sig lös, att följa sin Man, deltaga i hans ensamhet, sörja för hans lugn och vaka för hans behofver. O! en sådan kärlek, den misskännes icke och glömmes icke. Den förtjenar en sådan glädje, som vederförs Fru Grefvinnan innan korrt, då Hjelten vid Hogland, till lön för sin seger, begärde frihet för sin ungdoms-

vån. Denna frihet var för dyrbar att blottställas i Hofvets skiften. De undveko det, för att i en stilla, angenäm fristad vid Kongsöhr lefva för sitt hjerta och för hvarandra.

Men det ostörda lugnet är ej människans lott, ej hennes bestämmelse, att overksam förlora sin arbetsdag, då tillfälle öppnas, att gagna sitt slägte och sitt land. Herr Grefven trodde sig derföre böra följa den kallelse, som uppdrog honom byggnaden, inrättningen och styrelsen af denna Akademi. Vid så många pröfvande omsorger behöfves en deltagande vån; och den som aldrig öfvergifvit, ledsagade åfven hit. Och såsom tvenne förenade själar icke utgöra enskilda väsenden med söndrade syftemål och sysselsättningar, så deltog åfven Grefvinnan i sin Makes mödor för denna stiftelse, sörjde derföre i alla delar, som tillhöra hennes kön, med samma omtanka, drift och klokhets, som hon hade för sitt eget hus. I sanning behöfde Den, som kallade Herr Grefven till denna befattning, icke beräkna något mera, än Herr Grefvens erkända skicklighet för dessa omsorgsfulla pligter. Men hvem kan undgå att anmärka det lyckliga i detta val, åfven i afseende på hans Maka, som, med sina fångslannde dygder och behag, borde få en måktig inflytelse på den uppväxande ungdomen.

Utom denna sysselsättning erhöll Fru Grefvinnan en annan, icke mindre viktig, men naturligen mera kår. En döende syster testamenterade henne sin dotter, Fröken Anna Hedvig Lewenhaupt. Med dubbla band, både kärleken till den afsomnade, och ömheten för den moderlösa, fåstade Fru Grefvinnan sig vid detta Barn: lade det uti egentlig mening vid sitt hjerta, och uppdrog denna dyrbara telning till hela nejdens glädje. Hvem såg icke, huru innerligen hon ålskade detta fosterbarn, med hvad saknad hon afstod det till dess nuvarande Make, med hvad rörelse hon återsåg det i sina sista dagar? Hvilken afundsvård lott, att hafva gjort henne så mycken glädje! Hvilket ansvar att hafva varit hennes Dotter!

Hårstådes framlefde Grefvinnan sina återstående dagar, lugn och lycklig. Det skall blifva svårt att finna någon, som varit så allmänt ålskad, så af fullt hjerta vördad, såsom hon det var. Om henne voro allmänhetens omdömen aldrig delade, ryktet aldrig missledt. Fråga derom kring landet, och från alla sidor skall samma svar genljuda, som om fornverldens berömda hjeltinna: *Hon hade ett godt rykte hos hvar man, att hon fruktade Gud, och ingen kunde säga henne något ondt uppå.* Intet

stånd och ingen ålder voro hos henne obelåtna. Hon var Hofvets prydnad, den ringares hugsvalelse, mannaåldrens stolthet och ungdomens glädje. Det fina skåmtet, den vederqvickande förströelsen, den gagneliga sysselsättningen och hjertats uppbyggelse, allt fann man hos henne i sin renhet och på sitt ställe. Hon söktes och omgafs af menniskor utur lifvets skilda villkor, och förundransvård var den makt, hvarmed hennes högre ande verkade. Omkring henne hördes inga missljud från ett retadt sinne och en sårad sedlighet. Hon ågde den sållsynta dyrbara konst, att hos de mest olika menniskor finna en strång som ljuder lika; och hennes blotta närvaro skulle hafva varit tillräcklig att, bland de råaste, skydda det heliga och det passande.

Hon ågde en stor och ovanlig bildning. Vetenskapernes helgedom var henne upplåten. Med hvarje skön konst var hon förtrolig. Hon arbetade med framgång och dömde med säkerhet. Detta beröm delar hon kanske med flera af sitt kön. Men då de vid dessa främmande yrken upphöra att vara qvinnor, förlora sitt hjerta för sin tankestyrka, sin blygsamhet för sitt begår att lysa, sina behag för sin lårdom och sin nytta för sitt rykte; då bibehöll Gref-

vinnan CRONSTEDT i herrlig renhet sitt köns naturliga våsande, den fina och såkra känsla, som är hennes köns företråde, det lockande och hugsvalande behag, som är så lätt att känna och så svårt att måla, samt det oförderfvade sinne, som utan våld och utan ensidighet finner det goda öfverallt: då var hon lika anspråkslös och mild, lika uppmärksam och road bland omsorgerna för sitt hus.

Hennes goda, ömma, vålgörande hjerta var det i synnerhet, som ryktet aldrig tröttnade berömma, och sällsynt är ett sådant, hjerta. Till vittnen derföre vore nog, att åberopa de oräkneliga nödlidande, som uppsökte henne, eller af henne uppsöktes. Dock, de finna åfven hjelp annorstådes. Men när de annorstådes få den blott uti en gåfva, så fingo de här åfven det hjertliga deltagande, som upprättar sinnet. När andra sörja för stundens eller dagens behofver, sörjdes här för lefnadens välfärd genom en fortsatt omvårdnad. Ja! hur mången gång, när andra tröttnade dervid, satte hon sig icke sjelf ner vid den mödan, att bibringa den öfvergifna främlingen, som hon upptagit, kunskaper och skicklighet till en nyttig lefnad! Hvilka vackra vittnen! och utom dessa, huru många,
som

som rörde tala om den ömhet, hvarmed hon märkte andras förlågenhet, och den grannlagenshet, hvarmed hon afhjelpade den, hennes tålmod med andras svagheter och skonsamhet mot deras irringar. I sanning ett sållsynt hjerta, då det, såsom hår, parar sig med det muntraste lynne och en lekande qvickhet.

Efter en sådan framställning vore öfverflödigt att nämna hennes Gudsfruktan. Det är ej möjligt att till detta samljud utveckla alla förmögenheter, att så vara känslfull för det goda och det vackra i konst och natur, att så fullständigt i hvarje belågenhet uppfylla sina förbindelser, utan att vara med Gud nära för- enad. Grefvinnan CRONSTEDT var det så nära människan vara kan. *Herren allena ledde henne, och ingen främmande Gud var med henne.* Hennes tro var ljus och lefvande: hennes dygd var hjertats otvungna offer åt Gud, hennes hopp en åskådning af himmelen och hennes vördnad för allt, som tröstar och uppbygger, oskrymtad. Aldrig, så länge helsan tillåt, saknades hon i detta tempel, för alla åldrar ett vördnadsvårdt, fast icke allmänt följdt efterdöme af en andåktig och rättskaffens Christen.

Men helsan tillåt henne ej att följa sin böjelse. Den var svag och vacklande. Det

tycktes, som hennes själ var för ren och för mycket olik det stoft, hvarinom den bodde, för att der finna trefnad. Hon långtade till sitt rätta hem. De sednare åren stötte krämpor tillsammans och krafterna tårdes. Hon kunde icke för dem öfvervara en för henne rörande högtid, då hennes enda, ålskade Son förenades med Friherrinnan Margareta Charlotta Cederström i Carlserona. Modern kunde ej resa till sin Dotter. Men Dottern kom snart till sin Mor, som med en stor kärlek och en stor väntan mötte den kommande och erfor snart, att den förra måste ökas, och att den sednare var öfverträffad. Tillfridsställd och förtrölig lutade hon sig mot denna friska ålskade Stam, och tröstade sig vid hennes dotterliga hjerta, då Sonen af sin syssla kallades till andra verldsdelar och kuster. Den ålskade blef för länge borta. Huru långtade icke hans Mor, att se honom ännu en gång; men hade icke tid att dröja så länge. Sjukdomen tilltog: upplösningen närmade sig, sådan han i detta lugna, öfverensstämmande väsende kunde vara. Ingen våldsamt slitning, ingen håftig vedermöda! De nötta fogningarna lossnade efter hand. Hon kände det: hvilade ännu en gång, under uttryck af den ömmaste kärlek, vid den Makes famn, der hon så ofta hvilat, välsignade sinä

Barn, tog afsked utaf alla, och somnade stilla och salig den 19 i denna månad.

Hvad Grefvinnan CRONSTEDT var, kan svårligen beskrivas. Hvad hon var för denna krets, röjer den hemskhet, som hvilar deröfver efter hennes fränfalle. Outsägligt, oersättligt mycket hafva vi förlorat. Vi endast? Hvarföre skulle jag tveka att utsåga det? Äfven Fäderneslandet har här förlorat. Ty om det är önekligt, att fosterlandskärlek och samhällsordning hafva sina enda påliteliga stöd i sedernas helgd och tänkesättets ädelhet: om det är lika önekligt, att mannen tager sina seder och syften hos qvinnan; huru vigtig var icke en sådan qvinna för vårt fosterland! Hvad båta hjeltens segrar, om frukterna deraf borttvina i sedeförderf och förslappning? Hvad uträttar hjelten, om icke våra mödrar uppföda vårdiga söner till hans biträde? O! måtte mitt åldriga, ädla Fosterland få många sådana qvinnor, som älska och sköta något bättre, än flård och nöjen, som uppmuntra mannen till något bättre, än oduglighet och laster, så skall snart våra faders kraftfulla, redliga och fromma slägte åter uppstå på deras jord.

Vi hafva i korrthet påmint oss, hvad vi ågt: det återstår oss att länge sakna, hvad vi förlorat. J, som varit hennes hjerta närmast,

Make och Barn! dyra föremål äfven för vår kärlek! om det är en tröst att hafva dem, som deltaga uti saknaden, så hafven J en stor tröst. Vi sakna henne alla. Vi gråta henne alla. Hon var äfven vår mor och vår vän. Men vi hafva en bättre hugsvalelse, än den gemensamma sorgen. Vi hafva den slutande pröfningens utsigt och återför- enings hopp. Hon är skild ifrån oss, men icke förlorad. Nej! *denna Lärjungen dör icke.* När fjärilslarven tröttnar att krypa uti jorden, invecklar han sig i sitt lilla, ensamma bo, slumrar några veckor och uppstår åter, att, förherr- ligad och fri, flyga bland vårens skönaste blom- mor. Och när menniskoanden tröttnar vid jor- dens lif, går han öfver till evighetens vår, att evigt lefva och vara såll. Der lefver hon, den saknade: der ser hon eder, der älskar hon eder än och väntar eder efter. Lyften ögat från ki- stan, som blott åger hvad himmelen ej kunde emottaga. Till en bättre verld gick hennes rena själ och hennes sköna hjerta. — Förklarade ande! Till ljusets rymder följer dig vår vörd- nad, vår tacksamhet och välsignelse för all den sållhet du oss beredt. Jorden var ej ett rum för dig. Men du har en gång varit på jorden, och *skall länge vara henne till en välsignelse.*

T a c k s å g e l s e *).

O m uti en öde och farlig trakt, hvarest menniskor måste framtåga, en ledare uppträder, som har hjerta och förstånd, att föra de spridda vandringsmännen till deras mål, huru hastigt samlas de icke till honom från sina skilda stigar, huru vandra de icke förtroligt tillhoppa, oaktadt särskilda tycken och önskningar, samt finna hvarandra snart vid en gemensam mötesplats, då händelser eller pligter någon gång dem skingrat! Men oförtänkt kallas denna skyddsande bort från nejden. Då irra de öfverblefne omkring, sökande och ovisse, sammankomma ännu en gång, för att tala om sin förlust och förena sin klagan, och åtskiljas innan korrt, att ensamme fullfölja sin vandring. — Åro icke vi desse vandringsmän? Det föreningsband, som fästade våra önskningar och vår trefnad, har ju brustit. Det hjerta, som drog allas våra hjertan till sig, har stannat; och vid den sorgliga tidningen åro vi här sammankomne att gemensamt klaga: bortgången ifrån oss och bortgången utur jordens lif, är vår gemensamma

*) Af samma Författare.

Moder, vår Vålgörarinna och glädje, den Hög-vålborna Generalskan, Grefvinnan CRONSTEDT, född MARGARETA HEDVIG Friherrinna AHLSTRÖMER, som stilla afled d. 19 Febr. efter en lefnad af 52 år, 2 månader och 7 dagar.

Allsmåktige! Långe kämpade våra böner och våra förhoppningar mot Ditt beslut. Men det var mot Ditt beslut, och var förgåfves. Din vilja har åfven här segrat. Nu kunna vi ej hoppas mera, och Du skall förlåta oss, att vi åro gångna inför Dig med våra tårar. De rinna ej af missnöje med Din skickelse. Vi komma ej att klaga deröfver. Vi komma att för dig nedlågga ett offer af det upprörda hjertat, som strider med sina känslor. Du hade alltid rätt till vår tacksamhet, och vi tacke Dig åfven nu, allgode Fader! för den uppbyggelse Du skänkt Ditt Rike genom detta stora efterdöme af en segrande Christen. Vi tacke Dig för de välgerningar Du genom detta ombud så rikeligen utdelat. Vi tacke Dig för den glädje Du utbredde öfver hennes dagar: den sinnesstyrka, hvarmed hon genomgick sin långa upplösning: det saliga lugn, hvarmed hon fick intråda i Din öppnade himmel. Vi tacke Dig, att Du tillåt oss så nära omgifva denna gåst ifrån en bättre verld, och att Du unnade vårt hjerta tid att vänja sig vid sin förlust.

Hon är bortgången ifrån oss. Den himmelska rena anden har farit öfver till sitt hem. Snart nedflytta vi äfven hyddan, der denna ande bodde, i naturens stora förvaringsrum, att fredad hvila till lifvets stora förnyelse. Men fastän mycket bortgår, är likväl mycket öfrigt. Är icke hvarje ställe, der hon vistades, en helgedom, der hennes minne uppträder för oss lärorikt och tröstande? Mötér oss icke hennes bild här från hvarje ställe, att tala till vårt hjerta? Vördom den hugsvalande bilden. Tillredom för det dyra minnet en daglig högtid i vårt hjerta. Qvarbjudom hennes dygder till våra ledare genom lifvet. Sökom ärfva den nytta och den sällhet, som tillhörde henne. Vakom derföre, att det herrliga verk hon skötte ej må afstanna, utan röras fort för samma mål med samma välsignelse. O, sådant är menniskans värde! Hon hade snille, skönhet, rikedom, världens glans, namn och nöjen. Och nu är likväl hennes högsta glans både inför Gud och de efterlevande, att hon var en rättskaffens Christen och ett Guds barn. Tidens lycka har ock sitt värde. Vi gå alla att behöfva och söka vår lott deri. Men lofvom vid denna ålskade Moders bår, att, ehvart lifvets skiften kasta oss, christelig tro och christeliga dygder skola vara den högsta åra vi önska, och Jesu

himmel det yttersta mål vi efterstråfva. Dit vandrade denna afledna med säker gång under hela sin lefnad. Dit inbjöd hon under vålsignelser och böner alla kring pröfningens värld ännu stråfvande vandringsmän. Der väntar hon att åter få omfamna den Make, vid hvilken hennes fromma hjerta så ömt och så troget var fästadt. Mätte han, den öfvergifne, som så hjerteligen vårderade hvad han ågde och desto bittrare saknar hvad han förlorat, hugsvallas af sina gamla vänner: religionen och det goda hjertat, få behålla de hugnader, som ännu gladdja hans ålderdom, och i lugn nedvandra genom sin ensamma afton! Mätte den Son, hvilken, kallad af sina pligter till aflågsna kuster, ej fick se sin döende Mor, men dock fick hennes rörande åtanke och vålsignelse, i sin sorgliga enslighet möta hennes tröstande ande, och i farorna Herrans skyddande Änglar, som henne beledsaga! Mätte dessa många Barn, som hennes sköna hjerta samlade, vårdade och glädde, ej för mycket sakna den moderliga kärleken, minnas henne, likna henne! Gode, kärleksrike Gud! trösta dem alla, beskydda oss alla. Låt den trefnad och det lugn alltid hvila öfver dessa ställen, som hon här utbredde. Sänd ned till Ditt rike ännu flera sådana Christna. Gif oss nåd, att följa henne i kärlek och arbete för

det goda, samt tillstånd oss alla, då vårt hjerta
i himlarna söker Dig, det vid Din sida åfven
må söka denna ålskade, med hvilken vi längte
att blifva återförenade.

Lyckönskom den saliga fården,
Hur långt ifrån villan och flården
Och sorgen — var himlen belågen!
Men gent öfver grafven går vågen.

A R I A,

*afsjungen vid Fru Grefvinnan CRONSTEDTS
Jordfästning i SlottsCapellet på Carlberg.*

Med dygden i sin själ och friden i sitt hjerta,
Hon lydde vansklighetens bud.
Hon bytte jordisk drågt i evig himlaskrud;
Dess bortgång blef ett mål för saknad, sorg
och smårta.

Q U A R T E T T E.

Plågan, sorgen, alla óden
Gómmas uti grafvens famn.
Glådjoms dock, att efter dóden
Fins en lugn och ljusnad hamn.

Jordens olycksfulla söner!
Stoftet tar sitt lån igen:
Lika lott hvar dödlig róner.
Ingen klagan, inga böner,
Segra på förgångelsen.
Dóden skiljer vån från vån —
Och stoftet tar sitt lån igen.

*Anbragt med stor prentad Styl vid foten af
Kistan, å Altaret vid Carlberg, under den
målade Basreliefen.*

— — — Sången är bådädd,
Der hon, undan sorgerna räddad,
Får sofva så sött, tills hon åter
Sitt leende öga upplåter.

*Under Sonens Portrait, som var ritadt af dess
Moder och uppsatt i Likrummet begraf-
ningsdagen vid hennes hufvud:*

Då plötsligt det blef natt, och åskan hördes
dundra

Och vigen genom skyn i röda vågor for:
Jag såg mig om, och fann ej mer min Mor.

Choræus.

Till
Herr Grefve N. A. CRONSTEDT.

den 19 Februari 1816.

*Rätt till lyckans högsta häfvor,
Ingen blindhet af dess nåd,
Ringa anspråk, stora gåfvor,
Stränga seder, lena råd,
Samma själ i alla skiften,
Alltid klok och alltid god,
Och vid brådden utaf griften
Stilla hopp och värdigt mod.*

CHORUS till Grefvinnan CRONSTEDT.

Hårt var slaget. Djupt är såret.
Hon har varit. Hon har gått
Ur vår åsyn, och i spåret
Vandrar sorg och saknad blott.
Qvalde Make! kan jag hela,
Kan jag lindra detta sår?
Nej! — jag kan, vid Hennes bår,
Endast Din bestörtning dela,
Endast offra sorgens tår.

Ack! Du bad mig ågna sången
 At den Hulda, sista gången,
 Som så ofta vånligt log,
 När jag lyrans strångar slog - - -
 Men, hvad klang kan lyran åga?
 Jag, med Dig, kan endast såga:
Herren gaf — och Herren tog!

Herren gaf. Hvad lycka, åra,
 Gull och prakt ej kan beskåra,
 Skånkte Dig en högre Makt.
 O! hvad vida öfvervågde
 Lycka, åra, gull och prakt,
 Fordom lycklige! Du ågde.
 Det var Hon, som, glad och god,
 Gaf åt mödans dag belöning,
 Gaf åt nöjets dag försköning,
 Och åt sorgens, tålmod.
 Det var Hon, som, huld och vis,
 Gjorde glädjen till Din vana
 Och Ditt lif till lugnets bana
 Och Ditt hus till Paradis.
 Det var Hon, som, öm och trofast,
 Gjorde dygdens lycka bofast
 I Ditt hjerta och Ditt tjäll.
 Säll, då Hon Dig gjorde säll,
 Hon med kraften af sin tjusning

Spridde lifvets morgonljusning
 Kring Din middag och Din qväll.
 Fast dess hjerta hemligt blódde,
 Lika lugn i blick och tal
 Hon Dig muntrade och stódde,
 Ack! då döden re'n föródde
 Hennes lif med tysta qval.
 Det var Hon, som genom tiden
 Gick, en Engel, i Ditt spår,
 Hugnerik som Samvetsfriden
 Vid Förtjenstens sida går.
 Det var Hon — men döden slog!
Herren gaf, och Herren tog!

Hårdt var slaget. Djupt år såret.
 Hon har varit. Hon har gått
 Ur vår åsyn — och i spåret
 Vandrar sorg och saknad blott.

Sorgsne Make! med Din Maka
 Flyr Ditt lifs lycksalighet.
 Kárlek, vórdnad, tacksamhet
 Vid Dess låger fåfångt vaka,
 Ropa fåfångt Hennes namn — — =
 Nej, Hon vänder ej tillbaka
 Ur den kalla dödens famn.
 Och en ådel Son som dröjer
 Fjerran på en okänd kust,

Eller vida hafvet plöjer,
 Obekant med sin förlust:
 Ser Han icke vårens möte,
 Hör han icke vindens ljud;
 Och, vid sålla förebud,
 Ilar till en Moders sköte,
 Och till famnen af en Brud? - - -
 Vinden, susande kring hafven,
 Ack! den suckar öfver grafven,
 Der den Huldaskan bor.
 Våren kommer; skön, som våren,
 Möter Bruden — ack! men tåren
 Och det svarta sorgens flor
 Såger: *Borta är vår Mor!*

Ja! vår Mor, vår Vän är borta.
 Så vi klaga, en och hvar.
 Flydda äro dessa dar,
 Ack! så glada, men så korta,
 Då, af Hennes blick och röst,
 Hennes vishet, Hennes hjerta,
 Lifvets njutning eller smärta
 Ägde vårde eller tröst.
 Fanns, i kvinnohjerta buren,
 Någon dygd så skön, så hög,
 Som ej blyg kring Henne smög?
 Fanns för konsten och naturen,
 Någon känsla, ljuf och sann,

Som ej hennes själ slog an?
 I Dess sällskap glömde rangen
 Fordra ut sin vördnadsgård:
 Vettet, godheten, talangen
 Gjorde Henne dyrkansvård.
 I det samfund, som Hon prydde,
 Rådde dygdens jemlikhet;
 Anspråk, misstro och förtret
 Glömde bort sig, eller flydde:
 Hennes helgonblick betydde
 Glädje, frid, förtrolighet.
 Och den ljufva Huldgudinnan,
 Så förfinad och så ljus,
 Var den borgerliga Qvinnan
 Vid sitt bord och i sitt hus.
 Hennes Öga såg ej neder
 Med förakt på nyttans vårf:
 Ordning, flit och enkla seder
 Sparde, från vår tids förderf,
 Åt Dess hus bestånd och heder,
 Och åt uslingen en skårf.

Sådan gick i våra bygder
 Denna Maka, vid Din hand.
 Agget mōnstrade Dess dygder,
 Men — det hade ingen tand.

Dóden

Döden hade den. Hon kände
 Hårjarns hugg, men teg och vände
 Ögat, med en Christens hopp,
 Till det Godas Ursprung opp:
 Och den sista bön Hon sände
 Från ett qvaldt, men tåligt bröst,
 Var en bön om frid och tröst
 För den Vän, hvars gråt skall rinna
 I en enslig lefnadshöst;
 För de Ömma, som ej finna
 Mer sin ungdoms Vårdarinna;
 Var en bön, som hinna skall,
 Fjerran öfver böljans svall,
 Dit ej ögat kunde hinna.

Make, Fosterbarn och Son!
 Himlen återtog sitt lån.
 Nu med himmelsk frid Hon skickar
 Sina kärleksfulla blickar
 Till er alla derifrån.

Sågom ej att döden härjar
 Allt hvad lifvet kårast har,
 Allt hvad ljuft och dyrbart var.

Han det undan stormen bärjar
Och åt bättre tider spar.
Och, när vi till himlen redan
Våra skatter sändt förut,
Och stå ensamme till slut,
O! hur lätt vi följa sedan!
Kärlek, med sin balsamtår,
Friskar minnet, låker syedan.
Kärlek öfver döden rår.

J. O. WALLIN.

Följande, för 22 år sedan, af sal. Grefvinnan författade Skrifvelse, uppbröts efter hennes död af en sörjande Make:

Tankar öfver döden, under en glad och lugn sinnesförfattning antecknade, i hopp att de skola lända Dig, min aldrabästa Vän, till någon tröst, om vår Herre behagar kalla mig af denna verlden före Dig.

Carlberg d. 11 Jan. 1794.

M. H. AHLSTRÖMER.

Då ingen vet sitt föresatta lopp här i verlden, och vi dagligen se den ena unga menniskan bortgå efter den andra, vore det en oförlätelig sorglöshet, att ej vara beredd på en så oundvikelig sak som döden. Den här, Gud vare lof! aldrig förefallit mig förskräckelig; jag har vänjt mig att anse honom såsom en sömn, i anseende till oss sjelfva, och såsom en skills-

måssa på oviss tid ifrån våra vänner. Det är alltid ömt att skiljas vid den man älskar, för ett år, några månader, till och med några veckor; hvad skall det då icke vara, för många år kanske? Men då vi äro fullkomligen öfvertygade, att det ej är för evigt, att vi en gång skola få råkas, och det med visshet, att aldrig mer åtskiljas, är det då icke obilligt, ja högst otacksamt emot den barmhertige Guden, som gjort oss så mycket godt, att ej kunna med tålmod bära saken af en Vän, som vi förr eller sednare skola återfå? Det är stor åtskillnad på sorg med undergifvenhet för Guds vilja, och en oförnuftig sorg, som kommer endast af människans egenkärlek och otålighet i motgångar. Lemna Dig till den förra, min bästa och älskade Vän, så skall du finna tröst inom dig sjelf. Vi hafva för länge njutit tillsammans den vållusten att göra hvarannans sällhet, för att Du skulle snart kunna glömma det. Nej, det kan mitt hjerta icke tro; således vill jag lemna Dig till tröst denna lilla påminnelse, att förtröstan på den gode Gudens obegripeliga barmhertighet är måktig aftorka alla tårar och lindra alla bedröfvade hjertan.

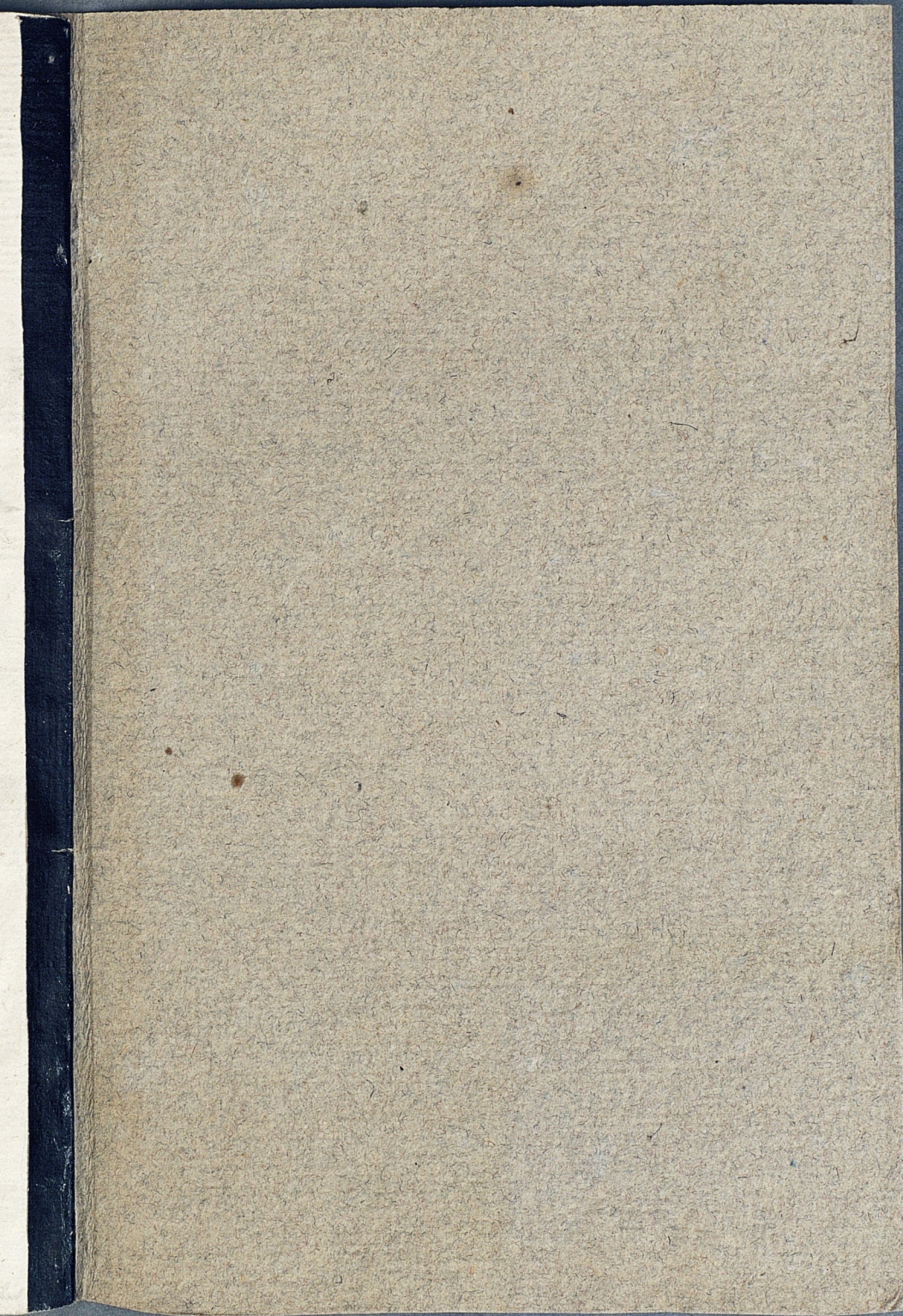
Med ousåglig glädje har jag sett Dig dessa senare åren mera rörd af vår lycksaliga Re-

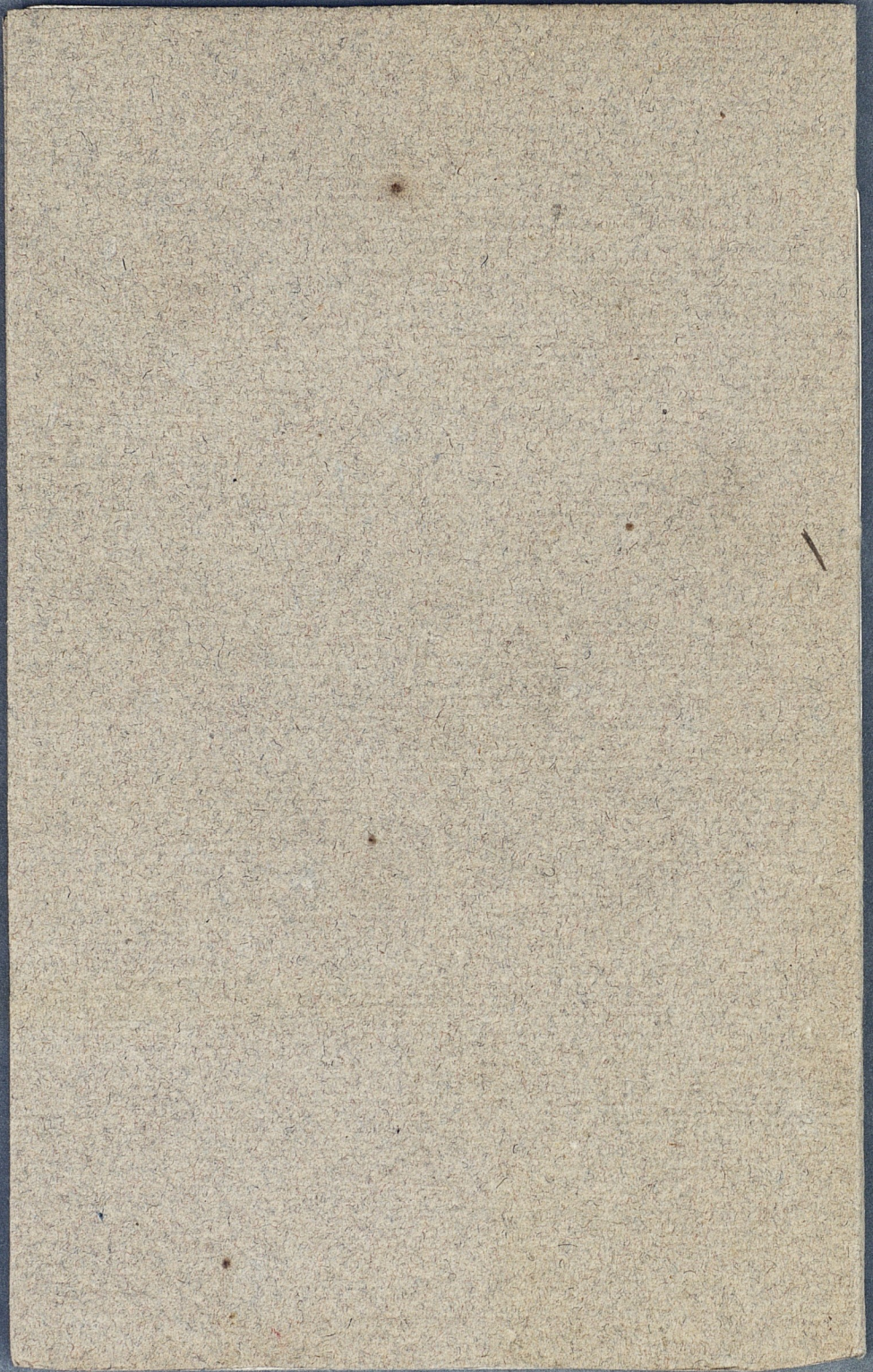
ligions Gudomliga sanningar ån förr; min själ skall aldrig upphöra att derföre tacka och lofva den Allsmåktige, och detta gör att jag med dubbel tillfredsställelse skall först (om det så är Guds vilje) gå döden till mötes af oss båda; men för din skull, om det vore oss tillåtit att önska, skulle jag be Gud att Han först ville kalla Dig, och mig straxt efter. Jag föreställer mig faseligt för oss begge att öfverleva hvarannan, men det måste ske; jag, som så innerligen älskar Dig, skulle således gerna med min egen bittra sorg köpa Dig fri ifrån att känna saknadens grufvelighet. Men, min aldrabästa vän! oss är icke tillåtit att önska ändring i den Eviges beslut, ty det vore oss icke nyttigt. Alltså ske Guds vilje. Min själ är redo. Min oro öfver Dig är väl stundom på vägen att göra mig vacklande, men då är bönen min tillflykt; i den finner jag förvissning, att den Gudomlige Tröstaren åfven skall trösta Dig; kom då ihåg vår dyra Frålsares egna ord: *Åkalla mig i nöden, så vill jag hjälpa dig och du skall prisa mig.* Ja, lofvad vare Gud evinnerligen! Honom skola vi prisa både i de glada och de tårefulla dagarne, ty våra hjertan säga oss, att Han vill vår lycksalighet, fast Han brukar olika medel. Vi hafve då ett såkert

hopp om en evig glädje. Hvad fattas oss då?
Jo, tålamod.

Ack! tålamod, du stora rikedom, kom hit,
blif boende i mitt hjerta. Har jag dig, så är
jag nöjd i lif och död; ty min Gud han säger:
*Salig är den tåligt lider, ty då han bepröf-
vad är, skall han få lifsens krona.*

Du tålmodige Jesus, låt mig denna dyg-
den, och begåfva mig med den nåden för Din
egen barmhertighet skull. Amen.

www.books2ebooks.eu